

Domen Savič <domen.savich@gmail.com>

Je Jože Možina še novinar zavoda RTV Slovenija?

Varuh <varuh@rtvslo.si>

Tue, Sep 10, 2019 at 7:01 PM

To: "Domen Savič (domen.savich@gmail.com)" <domen.savich@gmail.com>

Spoštovani gospod Domen Savič,

dva meseca sta minila, odkar ste zaprosili za odgovor na vprašanje o primernosti sodelovanja novinarja RTV Slovenija z drugim medijem. Kot sem napovedala v prvem odgovoru 12. julija (pred odhodom na poletni oddih), sem z zadevo seznanila pristojne in jih prosila za odziv. Usklajen odgovor odgovornih urednic in direktorice Televizije Slovenija sem prejela konec julija, generalni direktor je formalni odgovor o delovnopravnem vidiku obljubil za podopustniški čas. Menila sem, da je prav, če na ta odgovor počakam in vam posredujem celovit odgovor, ne glede na predpisani rok. Žal se je čakanje zavleklo, odgovora glede skladnosti s "protikonkurenčno klavzulo v pogodbi o zaposlitvi", o čemer izrecno sprašujete, še nisem prejela, zato sem se zdaj odločila, da vam pošljem vsaj delni vsebinski odziv. Ob tem napovedujem, da vam bom dodatne informacije posredovala takoj, ko jih bom prejela.

Usklajen odgovor televizijskih nadrejenih je pripravila odgovorna urednica Kulturno-umetniškega programa Živa Emeršič; oddaja, na katero se nanaša objava na portalu zasebnega medija, namreč sodi pod njeno pristojnost. Urednica je odgovorila:

"Sodelovanje redno zaposlenih novinarjev in ostalih pogodbenih sodelavcev TV SLO v drugih medijih urejajo Poklicna merila in načela novinarske etike, po katerih velja prepoved oziroma omejitev sodelovanja predvsem v sorodnih in konkurenčnih medijih. V praksi to urejamo tako, da vsak primer sproti ocenimo in rešimo v pogovoru z nadrejenim urednikom, ki odloči o prepovedi ali dovoljenju za sodelovanje. Načeloma torej velja, da mora vsak novinar imeti dovoljenje svojega nadrejenega urednika, da lahko dela karkoli izven matične hiše, če pa gre za promocijo oddaje, kot je bilo v tem primeru, pa te omejitve ni.

Jože Možina kot novinar in urednik dela v Informativnem programu TVSLO, v UPE Kulturni in umetniški program pa v okviru Dokumentarnega programa avtorsko vodi in ureja spominsko feljtonsko oddajo Pričevalci. Nova24TV je promocijsko besedilo o vsebini konkretne oddaje Pričevalci povzela po drugih medijih, ime avtorja oddaje pa so pod članek (kot avtorja članka na svoji strani) podpisali brez njegove vednosti."

Iz uredniškega odgovora je razumeti, da je bil tekst, ki ste ga opazili v spletnem mediju, napisan z namenom promocije oddaje. Besedilo z identično vsebino, v nekoliko drugačni postavitvi in krajši obliki, najdete tudi na portalu RTV Slovenija, in sicer med novicami na tej povezavi: <https://www.rtvlo.si/tv/novosti/pricevalci-franc-bratina-napovednik/491707> (11. 6. 2019, dostop 10. 9. 2019) oz. v spletnem predvajalniku pod objavljenim AV na tej povezavi: <https://4d.rtvlo.si/arhiv/pricevalci/174620719> (11. 6. 2019, dostop 10. 9. 2019). Iz tega je razumeti, da ne moremo govoriti o avtorskem tekstu, napisanem posebej za nek drug medij. Česar ni mogoče razbrati iz uredniškega odgovora, pa je, katerim medijem je bilo poslano promocijsko besedilo oz. kdo ga je poslal in nasploh kdo skrbi za promocijo oddaje (avtor ali pristojna služba za promocijo programa).

Menim, da bi moral biti promocijski postopek enak pri vseh televizijskih (in radijskih) oddajah, torej strokovno voden, organiziran, medsebojno primerljiv in poenoten. Menim tudi, da bi bilo treba delovati tako, da bi bilo stihijskega in personalnega promoviranja vsebin ali oddaj čim manj. Tako zaradi dilem, ki se lahko porodijo občinstvu ob neki nejasni objavi, kot zaradi "sledljivosti" objav promocijskega besedila oz. ustreznega odzivanja ob napakah ali v primerih, če nek medij besedilo nepooblaščen objavi kot avtorski članek, s podpisom avtorja oddaje. V konkretnem primeru tudi menim, da bi morda kazalo v Pisarni za avtorske pravice RTV Slovenija preveriti, kaj pomeni, če se promocijsko besedilo RTV Slovenija reproducira kot avtorski članek nekega zasebnega medija.

Dodajam informacijo, kako je tematika opredeljena v Poklicnih merilih in načelih novinarske etike RTV Slovenija. V poglavju z naslovom 21 NAVZKRIŽNI OSEBNI INTERESI, PRAVICE IN DOLŽNOSTI (<https://www.rtvlo.si/rtv/kdo-smo/zakoni-predpisi-in-dokumenti/pravilnik-o-poklicnih-standardih/475078#21>) je zapisano, česa ustvarjalcem programskih vsebin ni dovoljeno početi zunaj RTV Slovenija - od nepooblaščen uporabe vsebin, ki nastanejo v okviru Zavoda ("Nihče nima pravice nepooblaščen uporabljati imena, podatkov, intelektualne lastnine, delovnih in osnovnih sredstev RTV Slovenija za zasebno rabo, pridobivanje dodatnega zaslužka ali koristi kogar koli drugega.") do sodelovanja z drugimi mediji ("Delavci RTV Slovenija v svojem prostem času ne smejo sodelovati s konkurenčnimi podjetji enake dejavnosti, če bi s tem škodovali ugledu in interesom RTV Slovenija.")

Kot razumem to poglavje, velja predvsem načelo vnaprejšnjega dogovora z nadrejenimi, in sicer za vse profitno ali neprofitno javno delovanje, v katerem se zunaj RTV Slovenija uporablja znanje, pridobljeno v okviru RTV. Ko gre za novinarje, poznamo denimo primere pisanja kolumn, analiz ali prilog za tiskane medije, pisanje gesel za leksikone ali biografije, predavanja in vodenje delavnic, zelo pogosti pa so tudi primeri, ko na javnih dogodkih - predstavitev knjig, okroglih mizah itd. - nastopajo kot moderatorji ali povezovalci. Menim, da bi v vseh tovrstnih primerih, kakor tudi v

primerih, ko gre za promocijo vsebin/oddaje/dejavnosti RTV Slovenija, morali dosledno slediti načelu dogovora z odgovornim urednikom oz. vodjo. Še zlasti je to nujno, ko gre za nastopanje ali predstavljanje ali podpisovanje v vlogi novinarja RTV Slovenija.

S sorodno zadevo sem se kot varuhinja srečala v začetku lanskega leta, ko mi je bilo zastavljeno vprašanje, ali gre v primeru, ko novinar RTV Slovenija vodi neko prireditev, lahko za nasprotje interesov. Takrat je vodja Službe za komuniciranje Polonca Komar napovedala, da bo to področje podrobno urejeno s pravilnikom o komuniciranju, ki ga bodo pripravili v njihovi službi (poročilo za marec 2018, str. 47: https://img.rtvlo.si/_up/drown/files/2018/04/12/1491973_arec-2018-zadnja.pdf). Kot varuhinja močno podpiram pripravo in uveljavitev takšnega pravilnika, tudi zaradi številnih dilem, ki se porajajo ob objavah novinarjev ter drugih sodelavcev in zaposlenih na RTV Slovenija na družbenih omrežjih. O tem sem prejela že veliko odzivov, predvsem z vidika ločnice med zasebnim in javnim delovanje. Kot varuhinja sem v povezavi s tem vodstvo večkrat pozvala, naj spodbudi pripravo pravil, predvsem pa izpelje strokovno razpravo in izobraževanje o primerjalni praksi v drugih javnih medijih v Evropi. Kot vem, je britanski javni medijski servis BBC prav to poletje dopolnil poklicna merila v delu, ki se nanaša na različne oblike javnega delovanja posameznih skupin zaposlenih. Menim, da konkretna določila prispevajo k transparentnosti ter dobrim in odgovornim (uredniškim in novinarskim) odločitvam glede ravnanj, ki lahko potencialno škodijo ugledu inštitucije in njeni podobi nepristranskega in kredibilnega medija. Poklicna merila in načela novinarske etike RTV Slovenija so nespremenjena od leta 2000, ko so bila sprejeta. Prenavljajo se že dalj časa, želela bi si, da bi jih prenovili in uveljavili čim prej.

Upam, da boste z odgovorom zadovoljni in da sem uspela odgovoriti na vaše dileme.

Kot rečeno, dopolnitev odgovora vam pošljem, ko ga prejmem.

Lep pozdrav,

[Quoted text hidden]